

Az Alapítvány működését 2016-ban a Nemzeti Együttműködési Alap támogatja.

Molnár Árpád

KÖSZÖNTÉS

Heltai György köszöntése 70. születésnapja alkalmából

2016. július 5-én a Szent István Egyetem (korábban Gödöllői Agrártudományi Egyetem) Rektori Tanácsstermében köszöntöttük a szép számban egybegyűlt kollégák, pályatársak, illetve egykori és jelen tanítványai körében Heltai György professzor urat közelgő 70. születésnapja alkalmából. A rendezvényen Tasi Julianna oktatási dékánhelyettes a Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar, Aleksza László intézetigazgató a Környezettudományi Inté-

Heltai György köszöntése (balról: Horváth Márk, Heltai György, Tasi Julianna, Aleksza László és Jordán Győző)

Az ünnepelt felszólalása közben

(FOTÓK: BALÁZS GUSZTÁV, SZIE)

zet, Jordán Győző tanszékvezető a Kémia Tanszék nevében köszöntötte az ünnepeltet. Heltai professzor úr, aki egyben az MKE Spektrokémiai Társaságának társelnöke is, rövid előadásában visszaemlékezett közel 50 éves pályafutására, ami teljes egészében a Szent István Egyetemhez köti. A köszöntések sorát tanítványa, Horváth Márk, illetve barátai és kollégái nevében a Kassai Műszaki Egyetem emeritus professzora, Flórián Károly és Záray Gyula (ELTE) zárta.

Horváth Márk (SZIE) és Mihucz Viktor Gábor (ELTE)

TUDOMÁNYOS ÉLET

III. Környezetvédelmi mérés és mintavétel aktuális kérdései 2016

Budapest, 2016. május 24.

A Környezetvédelmi Szolgáltatók és Gyártók Szövetségének (KSZGYSZ) Mérés Mintavétel Munkacsoportja harmadik alkalommal szervezett sikeres konferenciát környezetvédelmi mintavételek és mérések témakörben, a korábbi konferenciák tapasztalatai alapján az összes környezeti elemre és hulladékokra vonatkozóan. A konferencia célja volt, hogy mérés-technikai kérdéseket a gyakorlatban történő alkalmazás/alkalmazhatóság szempontjából világítson meg, közérthető módon. A konferencia ke-

retain belül hangsúlyt kapott az akkreditációs törvény okozta változások bemutatása. A felmerülő kérdések megvitatásába a laboratóriumi szakemberek mellett bevonták az érintett jogalkotókat, a környezetvédelmi hatóságok szakembereit és a környezetvédelmi analitikai szakmával kapcsolatban álló más szakterületek képviselőit. A konferenciának kiemelt célja volt, hogy kapcsolatot teremtsen a környezetvédelmi célú mintavételeket és vizsgálatokat végzők, a környezetvédelmi célú vizsgálatok eredményeit felhasználók és a szakterületre vonatkozó jogszabályi háttér megalkotói-gondozói között. További cél volt új mintavételi, vizsgálati innovációk bemutatása, hangsúlyozottan a gyakorlati alkalmazás szempontjából.

A konferencia plenáris ülések formájában zajlott, 140 résztvevővel, műszerkiállítással egybekötve. Az előadások az alábbiak voltak:

Hasznos Gábor, *Vidékfejlesztési Minisztérium*: Köszöntő;
Németh Zsolt, *NAH*: A Nemzeti Akkreditáló Hatóság tevékenységei;

Kerekesné Steindl Zsuzsanna, *Belügyminisztérium*: A vízgyűjtő-gazdálkodás tervezés aktuális feladatai;

Szegény Zsigmond, *WESSLING Nemzetközi Kutató és Oktató Központ Közhasznú Nonprofit Kft.*: A laboratóriumi- és a mintavételi jártassági vizsgálatok a résztvevők és az értékelők oldaláról;

Papp Keve, *Palota Környezetvédelmi Kft.*: Tapasztaltok az Il-latos úti környezeti kármentesítés során;

Molnár Mihály, *HEKAL Laboratórium, Isotoptech Zrt. – MTA ATOMKI 2*: Az AMS C-14 módszer lehetőségei az üzemanyagok és hulladékok biogén tartalmának direkt mérésében;

Ágoston Csaba, *KVI-PLUSZ Kft.*: Egyedi szennyvízkezelő kisberendezések alkalmazhatóságának és hatásfokának vizsgálata a gyakorlatban, a Balaton térségében;

Bálint Mária, *Bálint Analitika Kft.*: A környezetszennyezés hatása a vizek halfaunájára;

Kórész Orsolya, *Unicam Magyarország Kft.*: Az EU Víz Keretirányelv analitikai kihívásai;

Deák Miklós, *Fővárosi Vízművek Zrt.*: Ivóvíz mintavétel technikai háttere a Fővárosi Vízművek Zrt.-nél;

Bakos Vince, *BME Alkalmazott Biotechnológia és Élelmiszer-tudományi Tanszék*: Mintázás és mérés a szennyvíztisztításban: a technológia tervezés, modellezés és üzemeltetés rejtett hibái és kihívásai;

Iga Bence, *ENCOTECH Kft.*: Hűtőtornyok vízrendszerének mintavétele, mikrobiológiai veszélyek vizsgálata;

Büki László, *KNOT Kft.*: WATERSCOPE on-line, digitális, holografikus berendezés vizek monitoringjára;

Berndt Mihály, *Hermann Ottó Intézet*: A környezeti zaj értékelése és kezelése az EU-ban.

Az előadók által rendelkezésre bocsátott előadási anyagok megtalálhatók a konferencia honlapján, a Környezetvédelmi Szolgáltatók és Gyártók Szövetsége alábbiakban megadott honlapjának „Hírek” címe alatt, a „Rendezvények” rovatban.

További felvilágosítás az alábbi elérhetőségeken:

Környezetvédelmi Szolgáltatók és Gyártók Szövetsége
1024 Budapest, Keleti Károly u. 11/A
Telefon/fax: 1-350-7271, 1-350-7274, 20/ 364 0964
E-mail: kszgysz@kszgysz.hu
Honlap: <http://www.kszgysz.hu/>

Buzás Ilona

Straub-napok az SZBK-ban

Téma: a genomszerkesztés

Az MTA Szegedi Biológiai Kutatóközpont minden évben tudományos ülésen emlékezik meg az intézményalapító tudósról, Straub F. Brunóról. Az idei Straub-napok május 25-i ünnepi megnyitóján Ormos Pál főigazgató méltatta az SZBK szellemi atyjának erőfeszítéseit, hogy a Tisza-parti városban épüljön föl az ország legnagyobb, nemzetközi szinten is versenyképes biológiai kutatásokat végző tudományos műhelye. Ezúttal a genomszerkesztés témakörét járták körül az előadók. Arra a fontos kutatási területre fókuszáltak, amelynek az alapkutatásban és a gyakorlatban egyre nagyobb a jelentősége, s amelynek tudománypolitikai, erkölcsi vetülete is számos kérdést vet fel. A biokémiai intézet igazgatója, Pósfai György elnökletével zajló konferencia első napján Csörgő Bálint (SZBK Biokémiai Intézet) az antibiotikumrezisztencia-kutatásra kifejlesztett bakteriális genommérnöki technikákról tartott előadást. Sándor Judit (Közép-Európai Egyetem) a génszerkesztés etikai és jogi aspektusairól beszélt, Erdélyi Miklós (SZBK Genetikai Intézet) ismertette, miként formálták át a genomszerkesztési eljárások a *Drosophila* genetikát. Genomeditálás házinyúlban címmel Hiripi László (Mezőgazdasági Biotechnológiai Kutatóintézet, Gödöllő), Génművesség precízebben a növénytudományokban címmel pedig Dudits Dénes (SZBK Növénybiológiai Intézet) számolt be kutatási eredményeiről. A kutatóközpont legrangosabb tudományos elismerését, a Straub-plakettet az idén Papp Balázs (SZBK Biokémiai Intézet) vehette át, aki a komplex metabolikus újítások darwini evolúciójával kapcsolatos vizsgálatait ismertette. A Straub-napokon a továbbiakban 20 előadást tartottak az SZBK kutatói, s csaknem 80 poszteren mutatták be legújabb kutatási eredményeiket.

Ch.Á.

Nobel-díjasok támogató levele a szabad mezőgazdaságért és a GMO-ért

A Greenpeace, az Egyesült Nemzetek és a Világ Kormányai Vezetőihhez!

Az ENSZ Élelmiszer- és Mezőgazdasági Programja megállapítja, hogy a világ globális élelmiszer-, táplálék- és rostanyagszükséglete 2050-re megközelítőleg megduplázódik, hogy kielégítse a növekvő népességszaporulat igényeit. Különböző szervezetek a Greenpeace vezetésével ellenzik a korszerű növénytermesztési módszerek alkalmazását, folyamatosan tagadják ezek eredményeit és fellépnek a biotechnológiai innováció mezőgazdasági alkalmazásai ellen. Félreértelmezik annak kockázatát, előnyeit és hatásait, és támogatják a termőföldi kísérletek és kutatási projektek bűnös elpusztítását.

Sürgetjük a Greenpeace-t és követőit, hogy vizsgálják felül a biotechnológia alkalmazása által világszerte elért terméseredmények javulását elutasító véleményüket, ismerjék el a mértékadó tudományos testületek és szabályzó szervezetek megállapításait és hagyjanak fel a „GMO”-k elleni általános és különösen az aranyrizs elleni kampányukkal.

A tudományos és szabályzó szervezetek szerte a világon ismételtelen és következetesen állították, hogy a biotechnológiai úton fokozott termés- és élelmiszer-minőségi eredmények biztonságo-

sak, ha nem biztonságosabbak, mint az egyéb más módszerekkel elért terméseredmények. Sohasem tapasztaltak egyetlen megerősített negatív eredményt, emberen vagy állton kimutatott egészségügyi kockázatot jelentő esetet sem. A GMO-k hatása ismételtelen kimutathatóan kevésbé károsította a környezetet, és áldást jelentett a biodiverzitás számára.

A Greenpeace támadólag lép fel az aranyrizssal szemben, amely potenciálisan csökkenti vagy megszünteti az A-vitaminhiány betegség (VAD) okozta halálozást, amely a legnagyobb méretekben szedi áldozatait Afrika és Délkelet Ázsia legszegényebb régióiban.

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) becslései szerint 250 millió ember szenved a VAD betegségben, a fejlődő világban, 40%-uk 5 év alatti gyermek. Az UNICEF statisztikái szerint egy-két millió haláleset volna elkerülhető évente a VAD miatt, amely az immunrendszert veszélyezteti, így a csecsemőket és a gyerekeket nagy kockázatnak teszi ki. A VAD egymaga a gyermekkori vaktság vezető okozója, és évente 250–500 ezer gyereket érint. Ezeknek a fele 12 hónapon belül meghal, miután elveszítik látásukat.

FELHÍVJUK A GREENPEACE-T, hogy álljon el speciálisan az aranyrizs ellen folytatott és a biotechnológiai módszerekkel elért termés- és élelmiszer-javító kutatásokkal szembeni általános kampányaitól!

FELHÍVJUK A VILÁG KORMÁNYAIT, hogy utasítsák el a Greenpeace-különösen az aranyrizssal szembeni és általánosan a biotechnológiai eszközökkel elért termés- és élelmiszerminőség-javító módszereivel szembeni kampányait, tegyenek meg mindent erejükönél fogva, hogy fellépjenek a Greenpeace akciói ellen és segítsék elő a gazdák hozzáférését a modern biológia eszköztárához, különösen a biotechnológiai úton módosított vetőmagokhoz. A tényeknek ellentmondó, érzelmeken és dogmákon alapuló ellenkezésnek véget kell vetni!

Hány szegény embernek kell még a világban meghalnia addig, amíg komolyan nem vesszük ezt az „emberiség elleni bűncselekményt”?! (horizon2020projects.com)

MEGEMLEKEZÉS

Búcsú Dr. Balázs Lórántnétől (1934–2015)

Nagyon szomorú hírrrel kezdődött a nyári szünet: június 16-án, rövid lefolyású, súlyos betegség után, szerettei körében elhunyt Dr. Balázs Lórántné (Dr. Kukorelli Katalin).

Hálás vagyok a sorsnak azért, hogy hallgatókorom (pontosan 1960) óta közelről figyelhettem a Balázs házaspár, majd a két

lánnyal bővülő Balázs család szépen ívelő szakmai karrierjét. Az édesanya, Kati munkásságának egyik színtere 1963-tól az ELTE Radnóti Miklós Gyakorlóiskolája volt, ahol a gyerekek százaival szeretett meg a kémiát, több tucat tanárjelöltet indított el a pályán, és több átfogó iskolai reformnak volt kezdeményezője, illetve alkotó résztvevője. Mint munkaközösség-

vezetőnek nagy szerepe volt abban, hogy az iskola valamennyi kémiatanára – beleértve a mai utánpótlást, köztük az egyik lányukat, a kémia vezetőtanár Balázs Katit is – magas színvonalú, kiemelkedően eredményes munkát végez. A másik színtér az íróasztala volt, ahol (kezdetben a kis táskagépen, majd a számítógépen) több tíz, máig használt, értékes példatára, tankönyve és ismeretterjesztő munkája született. A sok közül itt csak az 1980-as

években több kiadást megért „Kémiai kísérleteket” emlitem, és mindenki, aki felvételizett, ismeri az „Ennyit kellene tudnod” című összefoglaló könyvet, amelynek utolsó átdolgozását lányával (Katalin) együtt végezték el. Azt kevesen tudják, hogy kiváló német és angol nyelvtudását – főként nyugdíjas éveiben – ismeretterjesztő könyvek fordításában hasznosította. Azt is csak a munkásságát közelről figyelők láthatták, mennyit segített alkotó módon férje, Balázs Lóránt kiváló könyve, „A kémia története” megírásában és bővítésében.

Kiemelkedő munkásságát 2006-ban a Rátz Tanár Úr Életműdíjjal ismerték el. Munkás életének talán utolsó nagy öröme volt, hogy 2015 őszén lánya, Balázs Katalin ugyanebben a kitüntetésben részesült.

Kati! Búcsúznunk tőled, emléked a szívünkben és a minket is túlélő könyveidben élni fog.

Rózsahegyi Márta

A képen balról jobbra: Shota Kuprava, a csapat helyi kísérője, Kovács Dávid Péter, Stenczel Tamás Károly, Varga Szilárd, Turi Soma, Magyarfalvi Gábor, Perez-Lopez Áron Ricardo, Villányi Attila, Tarczay György, Zihné Perényi Katalin

ákolimpiák történetében. Nem véletlen, hogy a kísérő tanárokból álló nemzetközi zsűri az utolsó ülésen felállva, percekig tartó vastapossal köszönte meg Magyarfalvi Gábor emberfeletti munkáját.

A magyar csapat tagjai kisebb izgalommal jutottak el Tbiliszibe. A repülőjegyet ugyanis Isztambulon keresztül, az isztambuli reptéri robbantások előtt néhány órával váltotta meg a minisztérium, az utazás pedig egy héttel a puccskísérlet utáni napra esett. A diákok a heveny hasmenéses fertőzés ellenére is élvezték a versenyt, az ismerkedést és Grúzia történelmi helyeinek felkeresését. Grúzia a protokollra is adott, a nyitóünnepségen többek között az oktatási miniszter, a záróünnepségen pedig a miniszterelnök köszöntötte a versenyzőket. A magyar csapat szereplése sikeres volt, mind a négy magyar diák ezüstérmét szerzett:

Kovács Dávid Péter (12. évf., Szent István Gimnázium, Budapest, tanára: Borbás Réka),

Stenczel Tamás Károly (11. évf., Török Ignác Gimnázium, Gödöllő, tanárai: Karasz Gyöngyi, Kalocsai Ottó),

Turi Soma (11. évf., ELTE, Apáczai Csere János Gimnázium, tanárai: dr. Borissza Endre, Villányi Attila, Sebő Péter),

Perez-Lopez Áron Ricardo (12. évf., ELTE, Apáczai Csere János Gimnázium, tanára: Villányi Attila).

Az országok nem hivatalos pontversenyében, a becsült pontok alapján, a magyar csapat a 67 versenyző ország közül a 12. helyet szerezte meg. A versenyre a felkészítést az ELTE TTK Kémiai Intézete koordinálta. A három kísérőn kívül a felkészítésben részt vett Szalay Roland, Szalay Zsófia, Vörös Tamás, Kóczán György, Dóka Éva, Szabó András és Láng Emma. A csapatot Tarczay György, Varga Szilárd és Zihné Perényi Katalin kísérte el a versenyre. (Az IChO hivatalos magyar honlapja: olimpia.chem.elte.hu). A versenyről további érdekes részleteket tudhat meg Lente Gábor blogjáról (<http://www.inorg.unideb.hu/LenteBlog/blog160719.html>).

A magyar csapat részvételét az Emberi Erőforrások Minisztériuma, míg a nemzetközi tudományos bizottság tagjainak kiutazását a Richter Gedeon Nyrt. és a Servier Gyógyszerkémiai Kutató Intézet támogatta.

Tarczay György

OKTATÁS

Négy ezüst, egy vastaps

Kalandosnak ígérkezett a 48. Nemzetközi Kémiai Diákolimpa (International Chemistry Olympiad). A kaland azzal kezdődött, hogy bő egy évvel ezelőtt Oroszország lemondta a jóval korábban elvállalt kazanyi rendezést. Ez már a tavalyi versenyen is izgalmat okozott, ugyanis a nemzetközi szervezőbizottság lázasan kezdte keresni azt az országot, amelyik ilyen szűk határidővel vállalja a rendezést. Nem meglepő, hogy nagy megkönnyebbüléssel fogadták a bizottság tagjai dél-koreai elnökük bejelentését, hogy sikerült új helyszínt találni. A megkönnyebbülés azonban nem tartott sokáig, ugyanis kiderült, hogy az ajánlkozó ország nem más, mint Szíria. A bizottság tavaly megválasztott új elnöke, Magyarfalvi Gábor (ELTE, Kémiai Intézet), már egy valamivel szerencsésebb helyszínt tudatában foghatott neki a 2016-os verseny lebonyolításához nyújtott segítségnek. Január 28-án azonban levelet kapott, hogy ez az ország, Pakisztán mégsem tudja vállalni a rendezést. Más elnök esetében ez az évenként megrendezett esemény bizonyára el is maradt volna. Magyarfalvi Gábor egy hónapos intenzív munkájának köszönhető, hogy március elején Grúzia elvállalta a szervezést. A rövid határidőre való tekintettel azonban a versenyfeladatokat, a szokással ellentétben, idén nem a szervező ország, hanem Magyarfalvi Gábor vezetésével, egy nemzetközi szakmai bizottság készítette. A bizottság munkájában magyar, orosz, ukrán, angol, cseh, amerikai és indiai tagok vállaltak részt, akik nemcsak levelezés útján választották ki és csiszolták a feladatokat, hanem közvetlen a verseny előtt próbaként meg is oldották az elméleti, illetve kipróbálták a laboratóriumi feladatokat. A gyakorlati fordulón, egy kvantitatív analitikai feladat mellett, egy-egy szerves és szervetlen kvalitatív meghatározás is szerepelt. Az utóbbi szerzője Villányi Attila volt. Az elméleti forduló nyolc feladatából három feladat került ki magyar szerzők, nevezetesen Zagyi Péter, Magyarfalvi Gábor és Kóczán György tollából. A szervezésben, a feladatok véglegesítésében és a javításban több magyar is segédkezett: Bolgár Péter, Boros Márton, Herner András, Lente Gábor, Makk Zsuzsanna, Ósz Katalin, Palya Dóra és Vörös Tamás. Annak ellenére, hogy a versenyt rekordidő alatt hozta össze Grúzia és a nemzetközi tudományos bizottság, szakmai szempontból mégis az egyik legjobban átgondolt rendezvényként tarthatjuk számon a Nemzetközi Kémiai Di-

HÍREK AZ IPARBÓL

Vegyipari mozaik

A Richter bejelentette a Finox Holding felvásárlását. A Finox Holding a női fertilitással összefüggő innovatív és hatékony termékek fejlesztését és értékesítését végző, svájci székhelyű biotechnológiai vállalat.

A Richter globális jogokat szerez a BEMFOLA®-ra vonatkozóan, amely az EU területére 2014 májusában kapott forgalombahozatali engedélyt és amelyet már több mint 20 országban értékesítenek. A megállapodás nem tartalmazza az FDA törzskönyvezése esetén az Egyesült Államok piacára bevezethető, r-hFSH-t tartalmazó készítményre vonatkozó értékesítési jogokat, amelyek Dr. h.c. Willy Michel tulajdonában maradnak.

A felvásárlás előnyei:

- Kiegészíti a Richter meglévő nőgyógyászati portfólióját.
- Tovább erősíti a Richter jelenlétét a főbb európai piacokon.
- Növeli a Richter bioszimiláris piaci lehetőségeit.

A Finox készítménye, a BEMFOLA® rekombináns humán follikulusztimuláló hormon (r-hFSH), amelyet a piacra korábban bevezetett referenciakészítmény, a GONAL-f® bioszimiláris terméként fejlesztettek ki. A BEMFOLA® az első bioszimiláris r-hFSH készítmény, amely Európában bevezetésre került. Jelenleg az Európai Unióban, Izraelben, a Közel Keleten és Ausztráliában is forgalmazzák. A készítmény jelentős piaci részesedést szerzett a 2014 második negyedévében történt bevezetése óta.

Az akvizíció követően a Richter a Finox integrálásával, annak a női fertilitást növelő készítményével bővíti a nőgyógyászati speciális portfólióját. A Finox felsővezetői és a kereskedelmi csapata széleskörű nőgyógyászati-szülészeti orvosi ismeretekkel rendelkeznek, amelyet vezető nemzetközi gyógyszeripari vállalatoknál szereztek.

A Finox egyedülálló lehetőséget jelent a Richter számára, kulcsfontosságú nőgyógyászati üzletágának bővítésére, egyúttal nyomatékosítja elkötelezettségét a bioszimiláris készítmények iránt. Az akvizíció ugyanakkor lehetővé teszi, hogy a Richter megalapozza jelenlétét a női fertilitás elősegítését célzó terápiás területen, amely egy jelentős növekedést mutató piac. (Nagy Gábor, Richter Gedeon Nyrt.)

A Sanofi és a Boehringer Ingelheim között megszülettek azok a végső megállapodások, melyek eredményeként a Sanofi állategészségügyi üzletágát, a Boehringer Ingelheim pedig consumer healthcare üzletágát adja át a másik félnek. A várakozások szerint az ügylet nyomán mindkét vállalat globális vezetővé válhat az általa átvett üzletághoz tartozó gyógyszeripari szegmensben.

Az ügylettel – amely mindkét társaság történetében mérföldkövet jelent – nagy jelentőségű üzletágcsere valósul meg a gyógyszeriparban.

A stratégiai csereügylet mindkét társaság számára kiváló alapot jelent ahhoz, hogy az átvett üzletághoz tartozó, vonzó lehetőségeket kínáló szektorban fokozzák, javítsák piaci pozíciójukat és üzleti eredményeiket. Az ügylet sikeres lezárását követően a Boehringer Ingelheim 6,7 milliárd eurót érő CHC-üzletága a Sanofi tulajdonába kerül, míg a jelenleg a Sanofihoz tartozó, 11,4 milliárd euró értékű Merial vállalatot a Boehringer Ingelheim veszi át.

A tranzakció keretében a Boehringer Ingelheim a két üzletág közötti értékkülönbözetnek megfelelően 4,7 milliárd eurót fizet a Sanofinak. Figyelembe véve az akvizált CHC üzletág várt teljesítményét, a szinergikus kapcsolatok progresszív kihasználását, valamint a profit egy részének felhasználását részvények visszavásárlására, a Sanofi várakozásai szerint az ügylet 2017-ben az egy részvényre jutó eredmény tekintetében se hasznot, se veszteséget nem produkál, a későbbiekben pedig hasznot generál. (<http://www.sanofi.hu>)

A No-Spa ukrainai értékesítésével kapcsolatban napvilágot látott sajtóhírek háttéréről. 2016 elején a Sanofi ukrainai leányvállalatának képviselői gyógyszerügyi rutinellenőrzés során régi (2013 óta nem használt, Sanofi-Aventis logóval ellátott) csomagolásban értékesített No-Spa készítményt találtak a patikai forgalomban. Mivel felmerült a gyanú, hogy azok hamisított tételek, a Sanofi ukrainai leányvállalata azonnal az ukrán Állami Gyógyszerészeti Hatósághoz fordult, és kérvényezte, hogy ezeket a tételeket haladéktalanul vonják ki a piacról. A kivizsgálás megállapította, hogy 18 gyártási tétel esetén merül fel a hamisítás gyanúja, így ezeket vissza kell hívni a patikai forgalomból. 2016. júliusban ezeket a tételeket kivonták a forgalomból, és értékesítési tilalmat vezettek be ezekre a termékekre.

A visszahívás más gyártási tételeket nem érint.

A Sanofi továbbra is proaktívan jár el, és megelőző intézkedésekkel védi gyógyszerkészítményeit a hamisítással szemben. A vállalat mindenkor figyelemmel követi a piaci folyamatokat, és kész azonnal reagálni, amint hamisítás gyanúja jut tudomására. Az Ukrajnában történt intézkedések nem a termékekkel szemben felmerült minőségi kifogások okán, hanem a gyógyszerhamisítás elleni védekezés érdekében kerültek bevezetésre, és csak meghatározott gyártási tételekre. Ezek az intézkedések mindenkor a betegek biztonságát tartják szem előtt.

A No-Spa hatóanyag és a gyógyszerkészítmény gyártása is magyarországi telephelyeken történik. A termékek kiváló, ellenőrzött minőségben hagyják el a Sanofi magyarországi üzemait. A piaci ellátás Ukrajnában és a No-Spa többi piacán is zavartalan. A fenti intézkedések nem érintik a magyarországi termelést és betegellátást. (www.sanofi.hu)

RICHTER GEDEON

Újabb hosszú távú együttműködést kötött a BME és a Richter Gedeon Nyrt. A BME és a Richter Gedeon Nyrt. tovább bővítik eddigi sikeres tudományos és pályázati célú együttműkö-

FOTÓ: TAKÁCS ILDIKÓ

désüket, melynek eredményeképpen magas szintű kutatásfejlesztési projekteken vesznek közösen részt. A megállapodást Bogsch Erik, a Richter Gedeon Nyrt. vezérigazgatója, valamint Dr. Józsa János és Barta-Eke Gyula a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem rektora és kancellárja írta alá.

A BME és a Richter megállapodtak, hogy a közös érdeklődésükbe tartozó tudományos területekre eső projektek megvalósítása érdekében együttesen pályáznak az állam, illetve az Európai Unió és más hazai vagy nemzetközi szervezetek, illetve szervek által kiírt pályázatokra. A BME képviselői a tudományos együttműködés elősegítése érdekében időközönként beszámolnak az egyetem kutatás-fejlesztési tevékenységéről, irányairól, eredményeiről, és amennyiben azokat a Richter tudományos, illetve gazdasági szempontból egyaránt érdemesnek ítéli, kölcsönös előnyök alapján további konkrét együttműködések jöhetnek létre. (Nagy Gábor, Richter Gedeon Nyrt.)

A BME két hallgatója első helyezést ért el a K&H fenntartható agráriumért ösztöndíjpályázaton. A BME VBK biomérenkiválóító oxigénmentes hőbontással előállított bioszénrel javítanának a hazai talajok állapotán és termőképességén. *Bacsárdi Szilvia* és *Máté Rózsa* a fenntartható mezőgazdaság és a környezeti kockázatmenedzsment két kiemelt témakörével foglalkozott kutatásaiban: talajjavítással és talajvédelemmel, illetve hulladékhasznosítással.

A két tehetséges egyetemista különböző bioszéntípusok hatékony talajjavítási felhasználási lehetőségeit kutatta, és kísérletet tett a szabadföldi alkalmazás megalapozására is.

FOTÓ: AGRONAPLO.HU

Többlépcsős kutatási munkát végeztek: tesztelték a különböző bioszéntípusokat, amelyeket laboratóriumban és szabadföldön is alkalmaztak, majd értékelték a kifejlesztett komplex technológiát. Szabadföldi demonstrációs kísérleteik után javult a talaj termékenysége, a kutatási területen ültetett növények pedig életerőssé váltak a bioszén kezelés hatására. Innovatív javaslataik egyszerre nyújthatnak megoldást a hulladék újrahasznosítására és a talajjavítás problémájára is. (bme.hu)

Hat és fél év alatt fejlesztettek ki rákbetegség kezelésére alkalmas molekulát magyar kutatók. A már idén a klinikai fázisba kerülő molekula alkalmas lehet a vérrák és a végbélrák kezelésére.

Az új vegyület bemutatására rendezett sajtótájékoztatón Beneda Attila egészségpolitikáért felelős helyettes államtitkár kiemelte, a Servier nem véletlenül a kormány stratégiai partnere, hiszen komoly kitörési pont a magyar gazdaságnak és a magyar orvosoknak is, hogy a cég Magyarországra hozza a gyógyszerkutatást és a klinikai kísérletek egyes fázisait. (MTI)

Kilencvenmillió forint értékben gyógyszereket foglaltak le Magyarországon. Több mint kilencvenmillió forint értékben foglalt le gyógyszereket a rendőrség Magyarországon a Pangea elnevezésű nemzetközi razzia keretében.

Ilku Lívía, a Hamisítás Elleni Nemzeti Testület (HENT) gyógyszerhamisítás elleni munkacsoportjának vezetője közölte: a hamis gyógyszerek forgalmazása és az engedély nélküli internetes patikák felszámolása ellen indított razzia nemzetközi szinten és Magyarországon is jelentős sikerrel zárult. Kiemelte, hogy az intézkedések száma az elmúlt évihez viszonyítva jelentősen nőtt: világszerte 700 nyomozás indult, 393 embert tartóztattak le és 4392 weboldalt függesztettek fel.

Az Interpol irányításával, 103 ország 193 hatóságának közreműködésével május 30. és június 7. között megrendezett IX. Pangea akció keretében 53 millió dollár (körülbelül 14,5 milliárd forint) értékben összesen több mint 12 millió hamis tablettát, továbbá – 1,1 millió dollár (csaknem 300 milliárd forint) értékben – több mint 270 ezer orvostechnikai eszközt foglaltak le. Az egyhetes akció során 334 ezer olyan csomagot vizsgáltak át a hatóságok, amelyek illegálisan működő oldalakhoz kötődnek, ezek csaknem felét lefoglalták.

A lefoglalt gyógyszerek legnagyobb része daganatos betegségek elleni orvosság, HIV- és cukorbetegség tesztelésére ajánlott megbízhatatlan eszköz, hamis fogászati készülék és tiltott sebészeti eszköz, valamint fogyókúrás, merevedési zavarok és hajhullás elleni pirulákat is találtak a hatóságok.

Pozsgay Csilla, az Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézet (OGYÉI) főigazgatója elmondta: intézetük feladata, hogy a gyógyszereket folyamatosan ellenőrizzék a gyártóhelytől a patikaforgalomig, és felléphetnek a hamis gyógyszerek és az illegális gyógyszer-kereskedelem ellen is. Utóbbival összefüggésben internetes oldalakat is jogukban áll blokkolni, ideiglenesen hozzáférhetetlenné tenni. Idén mostanáig kilenc ilyen blokkolás történt, és még harminc ügy van folyamatban.

INTERPOL

Az OGYÉI vezetője is szólt arról, hogy a látókörükbe került oldalak sok esetben külföldre vannak bejegyezve: mostanáig 102 ilyen esetet jeleztek az illetékes nemzetközi szervezeteknek. Kitért arra is, hogy a magyarországi gyógyszer-forgalmazási felügyelet idén az év első felében kiegészült, és az illegális webpatikákon túl már az apróhirdetésekkkel, fórumbejegyzésekkel is foglalkoznak. Eddig 39 esetben fordultak az ilyen fórumok üzemeltetőihez, és többségük azonnal eltávolította az érintett tartalmakat. Ez ügyben az intézet a sajtó segítségét is kérte, azt, hogy figyeljenek, milyen hirdetéseket helyeznek el a felületeiken, ugyanis különösen hétfégi sajtóhirdetésekből többször találkoztak már illegális készítményekkel.

Különösen nőtt bizonyos pszichotróp szerek és kábító tartalmú fájdalomcsillapítók illegális kereskedelme. Felhívta a figyel-

met arra, hogy az „illegális ellátási láncba került” készítmények összetétele, készítési módja, hatáserőssége, tárolási körülményei nem ismertek. Vannak olyan készítmények, amelyek nem tartalmaznak semmilyen hatóanyagot, és ez is veszélyes lehet, mivel az ember abban a hitben szedi a készítményt, hogy megkapja a szükséges terápiát. (MTI)

A MOL-csoport lezárta az ENI Slovenia d.o.o. megvásárlását. A tranzakció tovább erősíti a MOL-csoport piaci részese-dését Szlovéniában, illetve hozzájárul a kiskereskedelmi hálózat fejlesztéséhez azokban a szlovéniai régiókban, ahol a MOL a leginkább szeretné megerősíteni piaci jelenlétét.

„Szlovénia rendkívül fontos piac a MOL-csoport számára, elsősorban finomítóink közelsége miatt. A most megszerzett 17 töltőállomásnak köszönhetően ügyfeleink könnyebben elérhetnek bennünket, élvezhetik magas színvonalú szolgáltatásainkat. E szolgáltatásainkat folyamatosan fejlesztjük” –mondta Lars Höglund, a MOL-csoport kiskereskedelmi ügyvezető igazgatója.

A tranzakció fontos lépés a cég szlovén piacon való jelenlétének megerősítésére. A cél továbbra is a kiskereskedelmi hálózat fejlesztése, elsősorban Szlovénia nyugati térségeiben is. A MOL-csoport jelenleg 40 töltőállomást működtet Szlovéniában, az ENI Slovenia d.o.o. felvásárlásával azonban az állomások száma 57-re emelkedik.

Az ENI Slovenia d.o.o. átvételével a MOL célja töltőállomás-hálózatának megszilárdítása azáltal, hogy a következő hónapok során átnevezi azokat, illetve bevezeti Fresh Corner koncepcióját az egykori ENI töltőállomásokon is.

A felvásárlás értelmében az ENI Slovenia d.o.o. 2016. június 30-tól a MOL – družba d.o.o. nevet viseli. A későbbiekben a cég egyesülni fog a MOL Slovenia d.o.o.-val. (<https://mol.hu/hu/mol-rol/mediaszoba>)

Ritz Ferenc összeállítása

MKE-HÍREK

Konferenciák, rendezvények

Rendezvénytár

2016. szeptember 19–23.	Pannon Catalysis Symposium	Siófok
2016. október 10–12.	Őszi Radiokémiai Napok	Balatonszárszó
2016. október 24–26.	4 th Rubber Symposium of Countries on the Danube	Szeged
2016. november 17.	Kozmetika Szimpózium	Budapest
2016. november 29–30.	Hungarocoat, 2016	Budapest

13th Pannonian International Symposium on Catalysis

2016. szeptember 19–23.

Hotel Magistern (Siófok, Beszédes József stny. 72.)

Honlap és online jelentkezés:

<http://www.pannon2016.mke.org.hu/>

Kiállítók jelentkezését szeretettel várjuk.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

Körispatak Panna, pannon2016@mke.org.hu

Őszi Radiokémiai Napok, 2016

2016. október 10–12.

SDG Családi Hotel és Konferenciaközpont (Balatonszárszó, Csárda u. 39–41.)

Kiállítók jelentkezését szeretettel várjuk.

Honlap és online regisztráció:

<http://www.radiokemia.mke.org.hu>

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

Schenker Beatrix, beatrix.schenker@mke.org.hu

4th Rubber Symposium of the Countries on the Danube

2016. október 24–26.

Hunguest Hotel Forrás

(Szeged, Szent-Györgyi Albert u. 16–24.)

Kiállítók jelentkezését szeretettel várjuk.

Honlap és online regisztráció:

<http://www.rubber2016.mke.org.hu/>

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

Schenker Beatrix, rubber2016@mke.org.hu

Kozmetikai Szimpózium – 2016

2016. november 17.

Hotel Bara, Budapest, Hegyalja út 34.

Online jelentkezés: <https://www.mke.org.hu/conferences/kozmetika2016/registration>

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

Schenker Beatrix, beatrix.schenker@mke.org.hu

HUNGARIAN CHEMICAL JOURNAL

LXXI. No. 9. September 2016

CONTENTS

Ferenc Joó – the 2015 Gamboa–Winkler Prize winner	258
Bruckner Room Lectures	
<i>The discovery of cariprazine (a chemical version)</i>	261
GYÖRGY DOMÁNY	
<i>It can't fade out. An interview with Professor Béla Novák</i>	263
VERA SILBERER	
<i>What makes a scientist „good”? – according to the standards of modern pharmaceutical industry. Part I</i>	266
CSABA SZÁNTAY, JR.	
<i>FE and job search patterns of chemistry BSc, MSc and PhD students between 2013 and 2015</i>	277
GERGELY TÓTH, TIBOR FURTENBACHER, and TAMÁS TURÁNYI	
<i>A smooth transit from master to doctoral education</i>	279
ÁGNES ZSIGMOND and PÉTER MARÓTI	
<i>C'est la vie. On the 2015 IgNobel prizes</i>	282
GÁBOR LENTE	
<i>EuCheMS Newsletter, September, 2016</i>	283
<i>Science on stamps. Cosmic rays</i>	287
LÁSZLÓ BOROS	
<i>Chembits</i>	288
GÁBOR LENTE	
<i>The Society's Life</i>	290
<i>News of the Month</i>	291